

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญอย่างหนึ่งในการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างมีคุณภาพ การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ความต้องการทางการศึกษาจากสังคมมีเพิ่มขึ้น ทั้งภาครัฐและเอกชนมีการจัดการศึกษาหลากหลายรูปแบบขึ้นพยายามเร่งรัดให้เกิดการขยายการศึกษา ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคมการเมืองและศิลปวัฒนธรรม

อิสลามเป็นศาสนาเดียวเท่านั้นที่พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงยินยอมและทรงสั่งให้มนุษย์นับถือ แต่ด้วยความอ่อนแอของมนุษย์แล้ว หากมนุษย์ปราศจากการศึกษาหรือทางนำจากอัลลอฮ์ ﷻ แล้วมนุษย์ไม่อาจจะนับถืออิสลามโดยง่ายนัก ด้วยเหตุนี้ อิสลามและการศึกษาจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น ความสัมพันธ์ดังกล่าวเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบระหว่างเป้าหมายกับกระบวนการหรือเครื่องมือ การนับถืออิสลามเป็นเป้าหมาย ส่วนการศึกษาเป็นเครื่องมือ การศึกษาพัฒนาจากรูปแบบที่เรียบง่ายไปสู่รูปแบบที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางสังคมที่สถานศึกษานั้นๆ ดำรงอยู่ในสังคมที่เรียบง่าย ขณะที่ความจำเป็นต่อปัจจัยยังชีพที่จำกัด เฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตและการเอาตัวรอด การศึกษาเป็นกิจกรรมหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ ความรู้สึกรับผิดชอบจะต้องดำเนินไปด้วยความระมัดระวังยิ่ง จำเป็นจะต้องมุ่งความสนใจไปที่การแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการแก้ปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยความรู้ที่แท้จริง ความรู้ที่มีหมายถึงก็คือ ความรู้ที่มีระเบียบแบบแผนและกฎเกณฑ์ ที่มีพื้นฐานจากระเบียบวิธีที่เฉพาะ วิชาความรู้ถูกเรียกว่าระเบียบวิธีอยู่เสมอ เพราะมันถูกจัดวางอย่างเป็นระบบและมีความแน่นอน มีวิธีการถ่ายทอดเป็นวิชาการ เช่นเดียวกับปรัชญาที่มีระเบียบวิธีการถ่ายทอดที่เป็นตัวของมันเอง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 บัญญัติในมาตรา 80 (3) ในการจัดการศึกษาดังนี้ “พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้า

ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ” มาตรา 80 (4) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนาและเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษา ให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 80 (5) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา วิจัยในศิลปะวิทยาการแขนงต่างๆ และเผยแพร่ข้อมูลผลการศึกษา วิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการศึกษา วิจัยจากรัฐ มาตรา 80 (6) ส่งเสริมและสนับสนุนความรู้รักสามัคคี และการเรียนรู้ ปลูกจิตสำนึกและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีของชาติตลอดจนค่านิยมอันดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่นและในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2542: 5)

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวจึงทำให้หน่วยงานและองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความสำคัญและเร่งรัดให้เกิดการขยายการศึกษาเพิ่มขึ้นเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นจังหวัดชายแดนภาคใต้อันประกอบด้วย จังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส มีประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม มีอัตลักษณ์และวิถีชีวิตที่แตกต่างจาก ส่วนอื่นของประเทศ โดยเฉพาะในเรื่องการศึกษา พบว่าผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เพราะต้องการให้ได้เรียนรู้ทั้งวิชาสามัญและศาสนา โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เดิมมีการดำเนินการจัดการศึกษาในรูปแบบปอเนาะ ซึ่งเน้นการสอนวิชาการศาสนา ต่อมาปอเนาะได้เปลี่ยนสภาพเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้มีการเพิ่มหลักสูตรสามัญศึกษา ภายใต้การควบคุมของ คณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ หลังจากได้มีการตราพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม จึงได้เปลี่ยนสภาพเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มาจนถึงปัจจุบัน (ชมพูนุช นิยมแยม, 2547) แม้ว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจะได้รับการอุดหนุนและช่วยเหลือจากรัฐ แต่การดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามยังคงมีปัญหาโดยเฉพาะด้านการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารไม่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม (มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ,2549 อ้างถึงใน นิเลาะ แวอุเซ็ง และคณะ, 2552 : 743) พบว่า คุณภาพของนักเรียนในโรงเรียน

เอกชนสอนศาสนาอิสลามยังไม่เป็น ที่น่าพอใจ สืบเนื่องจากปัญหาด้านการบริหารจัดการ โรงเรียน หลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน โดยพบว่า ในส่วนของการบริหารจัดการ โรงเรียนนั้น ผู้บริหารขาดทักษะในการเป็นนักบริหาร ไม่มีระบบฐานข้อมูล งบประมาณไม่เพียงพอ ขาดความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมสถานที่ และที่สำคัญหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในการบริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในส่วนของหลักสูตรนั้น พบว่า หลักสูตร ไม่สามารถเทียบโอน ได้ การจัดการเรียนการสอนยังไม่สามารถบูรณาการระหว่างหลักสูตรศาสนาและหลักสูตรสามัญ พบว่า ครูขาดความรู้ใหม่ๆ และขาดทักษะกระบวนการสอน สื่อการเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องเรียน ไม่สอดคล้องกับจำนวนนักเรียน (มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา,ม.ป.ป. อ้างถึงใน นิเลาะ แวอุเซ็ง และคณะ, 2552 : 743) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2541) ที่ให้ข้อสรุปว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำเป็นต้องมีการปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้น โดยเฉพาะในเรื่อง สัมฤทธิ์ผลด้านการเรียน ความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน ความพร้อมของห้องประกอบต่าง ๆ ความพอเพียงของอุปกรณ์การเรียนการสอน อัตราส่วนครูต่อนักเรียน จำนวนนักเรียนต่อห้อง การสอนไม่ตรงตามสาขาวิชา การได้รับเงินเดือนไม่ตรงตามวุฒิของครูบางส่วน และการใช้จ่ายด้านการพัฒนาการเรียนการสอน

การพัฒนาคนให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะตามความต้องการของสังคมปัจจัยที่สำคัญคือการบริหารการศึกษาซึ่งถือเป็นหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหาร เพราะ โรงเรียนเป็นหน่วยงานที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ การบริหารโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จได้ ต้องอาศัยความรู้ความสามารถคุณลักษณะที่ดีและคุณธรรมของผู้บริหารที่จะบริหาร การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อการเรียนการสอน ปัจจุบันพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดต่อการจัดการศึกษาในทุกระดับผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องของงานบริหาร โรงเรียนซึ่งเป็นหน้าที่ที่รับผิดชอบ กล่าวคือ ต้องทราบและเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ ขอบข่ายและความสำคัญของงานบริหาร โรงเรียนเพื่อให้สามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ สิ่งสำคัญของการบริหารงาน โรงเรียน คือให้นักเรียนบรรลุจุดหมายเป็นผู้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตที่สงบสุข เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและประเทศ ดังที่ อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต (2551 : 50) การสร้างงานวิชาการเป็นกระบวนการในการสร้างองค์ความรู้ สถาบัน คือองค์ประกอบหลักในการที่จะขับเคลื่อนแหล่งความรู้ด้วยงานการบริหารด้านวิชาการเป็นหลัก อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ สันติ บุญภิรมย์ (2547) ได้กล่าวว่า งานวิชาการ และการบริหารงานวิชาการ ถือได้ว่า เป็นจุดเริ่ม และการลงมือปฏิบัติงานที่เป็นกระบวนการต่อเนื่องกันไป ความสำเร็จบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของงานวิชาการ ย่อมขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการ สำหรับการบริหารเป็นทั้งศาสตร์

และศิลป์ (Science & Arts) ในการปฏิบัติ ซึ่งผู้บริหารจะต้องใช้ทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ของตนเองอย่างรอบตัว เพื่อปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ให้บรรลุความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งประสิทธิผลของงาน

จากความสำคัญดังกล่าวของการบริหารงานวิชาการถ้าผู้บริหารสามารถที่จะบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ จะส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียน นักเรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา นอกจากนี้ ผู้ที่มีส่วนสำคัญในการดำเนินงานวิชาการให้เป็นไปตามเป้าหมายการศึกษาของชาติ คือ ครู ซึ่งเป็นผู้ที่จะต้องนำนโยบายมาปฏิบัติโดยตรงเป็นผู้ที่จะเห็นถึงความสามารถของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมากที่สุดเพื่อเป็นการศึกษาถึงการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่าจำเป็นจะต้องมีการศึกษา ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษาในโรงเรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีตามความเห็นของครูที่มี อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและปฏิบัติงานอยู่โรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน
3. เพื่อประมวลข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

1.3 คำถามของการวิจัย

1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีอยู่ในระดับใด

2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีตามความเห็นของครูที่มี อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและปฏิบัติงานอยู่โรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีความแตกต่างกันหรือไม่

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ควรจะเป็นอย่างไร

1.4 ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

ผลจากการศึกษา ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีครั้งนี้ ดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาการของสถานศึกษาสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลพัฒนาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี

4. ทำให้ทราบข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ จากผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหา ประชากร กลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ศึกษาดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยมุ่งศึกษา ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ตามแนวคิดของนักวิชาการที่ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ แล้วมาสังเคราะห์เป็นกระบวนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งในแต่ละด้านนั้นมีการซ้ำซ้อนจึงสังเคราะห์เหลือเพียง 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้
3. ด้านสื่อ เทคโนโลยี การเรียนการสอน
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2556 จำนวน 390 คน

2.2 ประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำนวน 65 คน โดยสุ่มเป็นตัวอย่าง จำนวน 9 คน รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 399 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 อายุของครู จำแนกเป็น 3 ระดับ คือ

3.1.1.1 ต่ำกว่า 30 ปี

3.1.1.2 30-50 ปี

3.1.1.3 51 ปี ขึ้นไป

3.1.2 ระดับการศึกษาของครู จำแนกเป็น 2 ระดับ คือ

3.1.2.1 ปริญญาตรี

3.1.2.2 สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.3 ประสบการณ์ทำงานของครู จำแนกเป็น 3 ระดับ คือ

3.1.3.1 ต่ำกว่า 5 ปี

3.1.3.2 ระหว่าง 5-10 ปี

3.1.3.3 ประสบการณ์ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป

3.1.4 ขนาดของโรงเรียน จำแนกเป็น 3 ระดับ คือ

3.1.4.1 ขนาดเล็ก ไม่เกิน 500 คน

3.1.4.2 ขนาดกลาง ตั้งแต่ 501-1,500 คน

3.1.4.3 ขนาดใหญ่ ตั้งแต่ 1,501 คนขึ้นไป (สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาแห่งชาติ, 2551)

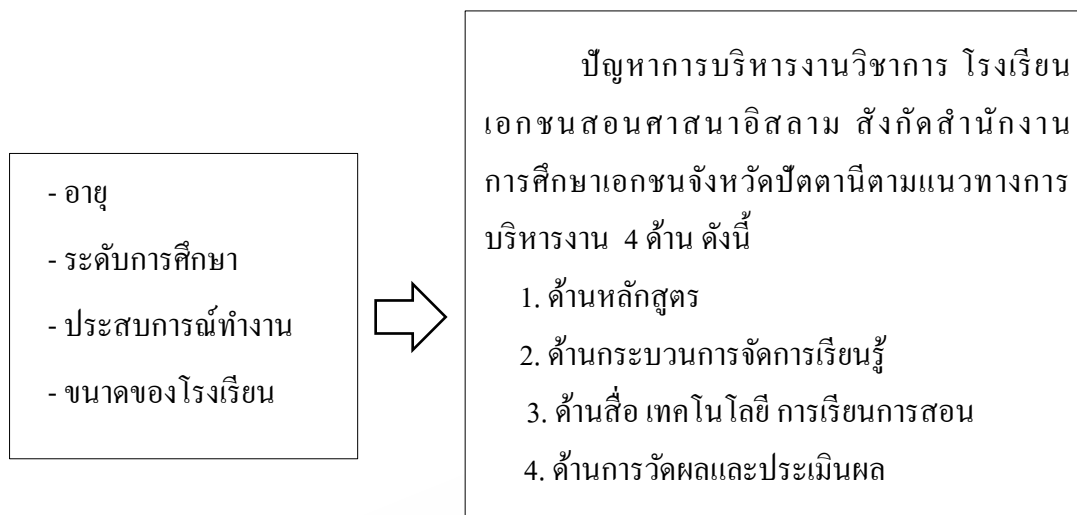
3.2 ตัวแปรตาม คือ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ตามแนวทางการบริหารงาน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อ เทคโนโลยี การเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล

1.6 กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยใช้กรอบแนวคิดดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากกรอบแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษา ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดของนักวิชาการที่ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ แล้วมาสังเคราะห์เป็นกระบวนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งในแต่ละด้านนั้นมีการซ้ำซ้อนจึงสังเคราะห์เหลือเพียง 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อ เทคโนโลยี การเรียนการสอนและด้านการวัดผลและประเมินผล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 6 – 7 ; มิลเลอร์ (กิติมา ปรีดีดิลก , 2532 : 48 ; อ้างอิงจาก Miller. 1965 : 175) ; กิติมา ปรีดีดิลก , 2532 : 57 – 58 ; กมล ภูประเสริฐ , 2544 : 9 – 18 ; ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ , 2553 : 3 – 4 ; รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ , 2553 : 30 ; ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ , 2545 : 5 – 6 ; และ สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545)

1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น

การศึกษาเกี่ยวกับ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้กำหนดข้อตกลงเบื้องต้นไว้ดังนี้

1. การเทียบอักษรภาษาอาหรับและศัพท์ด้านอิสลามศึกษาใช้อ้างอิงจากตารางเทียบพยัญชนะอาหรับ-ไทย วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี (2546)
2. การอ้างอิงตัวบทอัลกุรอาน ผู้วิจัยอ้างอิงสุเราะฮ์และอายะฮ์ไว้ด้านหลังของตัวบทและความหมาย
3. การนำเสนออัลหะดีษจะมีการตัดริ้ว คือ การระบุหมายเลขและสถานภาพอัลหะดีษในกรณีที่มีผู้รายงานไม่ใช่อัลบุคอรีฮ์และมุสลิม
4. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัยผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ดังนี้
 - 4.1 อ่านว่า “สุบฮานะฮฺวะตะอาลา” เป็นคำสรรเสริญต่อเอกองค์อัลลอฮ์ แปลว่า อัลลอฮ์ผู้ทรงมหาวริสุทธี
 - 4.2 อ่านว่า “ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม” เป็นคำสรรเสริญและขอพรแด่ท่านนบีมุฮัมมัด แปลว่า ขออัลลอฮ์ ทรงสดุดีและให้ความสันติแก่ท่าน
 - 4.3 อ่านว่า “เราะฎียัลลอฮุอันฮู” เป็นคำขอพรแด่สะหาบะฮ์ แปลว่า ขออัลลอฮ์ ทรงพอพระทัยต่อท่าน
 - 4.4 วงเล็บปีกกาจะใช้สำหรับอายะฮ์อัลกุรอาน
 - 4.5 ((...)) วงเล็บคู่จะใช้สำหรับตัวบทอัลหะดีษ
 - 4.6 (...) วงเล็บเดี่ยวจะใช้สำหรับการเขียนอ้างอิง และการอธิบายศัพท์ที่สำคัญ
 - 4.7 “...” อัญประกาศจะใช้สำหรับการแปลอัลกุรอาน อัลหะดีษ ชื่อหนังสือและคำพูดของอุละมาอ์

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ คือ ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ตามแนวทางการบริหารงาน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อ เทคโนโลยี การเรียนการสอน และ ด้านการวัดผลและประเมินผล

หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามกระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐและเอกชน

กระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับ ความสนใจของผู้เรียนฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดแก้ไขปัญหาและได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง

การวัดผลและประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่กำหนดจำนวนตัวเลขที่ได้จากการวัด รวมกับการใช้วิจารณ์ของผู้ประเมินมาใช้ในการตัดสินใจ โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ เพื่อให้ได้ผลเป็นอย่างไรอย่างหนึ่ง

สื่อ หมายถึง ตัวกลางหรือช่องทางในการถ่ายทอดองค์ความรู้ทักษะ ประสบการณ์ จากแหล่งความรู้ไปสู่ผู้เรียน และทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

เทคโนโลยี หมายถึง ความรู้วิชาการรวมกับความรู้วิธีการ ที่จะช่วยให้การศึกษา และการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพผลสูงกว่าเดิม เกิดแรงจูงใจในการเรียน

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หมายถึง โรงเรียนเอกชนในระบบที่เปลี่ยนจาก ปอเนาะและเปิดสอนหลักสูตรวิชาสามัญของกระทรวงศึกษาธิการควบคู่กับหลักสูตรอิสลามศึกษา ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550

สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี หมายถึง หน่วยงานในสังกัดสำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 ซึ่งมีหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริมและประสานงานในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปัตตานี

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่ง ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้จัดการ ผู้อำนวยการหรือผู้รับใบอนุญาตให้ทำหน้าที่บริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ครูผู้สอน หมายถึง ผู้รับผิดชอบงานวิชาการและปฏิบัติหน้าที่การสอนใน สถานศึกษา โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของครูใน สถานศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี